

Afdeling
Steller **Jan Pieter Koppert**
Onderwerp **Reactie op jaarverslag 2010 Welstandscommissie**

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 3678660 Bijlage(n) 1 Ons kenmerk RO11.2851662
Datum **12 JAN 2012** Uw brief van - Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Onlangs heeft de Welstands- en Monumentencommissie van de gemeente Groningen het jaarverslag over het jaar 2010 *Zicht op Stad* gepubliceerd. Hierin verantwoordt zij haar werkzaamheden over het afgelopen jaar. De commissie kiest er wederom voor om dat aan de hand van actuele thema's te doen, waarbij zij tevens aanbevelingen doet aan het college. Het aantal uitgebrachte adviezen is vrijwel gelijk aan 2009 (2010: 1795, 2009: 1789).

Wij hebben het verslag voor kennisgeving aangenomen. In deze brief vindt u onze inhoudelijke reactie op enkele door de Welstandscommissie gedane aanbevelingen.

De thema's met aanbevelingen (zie bijgevoegde scan) kort samengevat:

1. *Zicht op welstand*; verbetering klantgerichtheid via internet;
2. *Micro jongerenhuisvesting*; ontwikkel visie op jongerenhuisvesting (m.n. kleinschalige initiatieven in het beschermde stadsgezicht van de binnenstad);
3. *Betrokken burgers*; vergroot betrokkenheid van burgers in een interactief proces;
4. *De monumentencommissie komt naar u toe*; zichtbaarheid en toegankelijkheid van de kleine monumentencommissie vergroten.

Ad 1 Zicht op welstand

De commissie vindt dat de vindbaarheid van welstandsinformatie op de gemeentelijke website verbeterd kan worden. Wij zijn bezig met het actualiseren van het welstandskader. Een betere toegankelijkheid wordt hierbij onderzocht. De welstandsnota is nu (als geheel) digitaal op internet beschikbaar. Wij onderzoeken hoe wij, ook op adresniveau, welstandsinformatie beschikbaar kunnen stellen. Het is onze bedoeling om in ieder geval de sneltoetscriteria, na actualisatie, beschikbaar te stellen. Dit zal medio 2012 plaatsvinden. De commissie noemt Amsterdam als goed voorbeeld waar via de gemeentelijke website op adresniveau welstandsinformatie kan worden verkregen. Hoewel in Amsterdam op adres of perceelsniveau kan worden gezocht,

verschijnt alleen algemene informatie. Hiermee wordt de burger nog steeds niet optimaal bediend. Wij onderzoeken of we hierin een stap verder kunnen gaan.

Ad 2 Micro jongerenhuisvesting

De commissie constateert dat een groot aantal bouwplannen in de binnenstad wordt ingediend voor jongerenhuisvesting, voornamelijk op binnenterreinen. De commissie concludeert dat deze enerzijds bijdragen aan het gemeentelijk streven naar een 'intense stad', maar anderzijds vraagt zij zich af de stad op termijn gebaat is bij deze ontwikkeling. De commissie stelt voor om hier een visie op te ontwikkelen. Wij zijn bezig met een actualisatie van de bestemmingsplannen voor het beschermde stadsgezicht (Binnenstad). De huidige bestemmingsplannen zijn gericht op het mogelijk maken van ontwikkelingen om de binnenstad aantrekkelijk te maken en te houden. Hierbij hoort ook de ontwikkeling van de woonfunctie in de binnenstad. Sinds jaar en dag wonen 'studenten' en 'stadgers' door elkaar. We sturen daar bewust niet op door bijvoorbeeld een campus te bouwen voor huisvesting van studenten zoals dat elders in het land gebeurt. Overigens weet u dat het oplossen van het tekort aan studentenwoningen een speerpunt is in ons collegeprogramma (jongerenhuisvesting). Hiervoor hebben wij onlangs de manifestatie Bouw Jong! geopend. Dit neemt niet weg dat ontwikkelingen (met name de huisvesting van studenten) in het beschermde stadsgezicht soms op gespannen voet staan met het behouden van cultuurhistorische waarden. Met de (verplichte) actualisatie van de bestemmingsplannen worden de ontwikkelingsmogelijkheden aangescherpt en wordt opnieuw bekeken welke ruimte we voor ontwikkelingen toe willen staan. Ook door de MoMo (Modernisering Monumentenzorg) worden we nu bij wet verplicht cultuurhistorische waarden nadrukkelijk mee te nemen in bestemmingsplannen. Het Bro (Besluit ruimtelijke ordening) wordt hiervoor op 1 januari aangepast. De gemeente moet hier zelf inhoudelijk invulling aan geven. De visie op hoe wij omgaan met cultuurhistorische waarden in relatie tot functiemogelijkheden (waaronder de woonfunctie) zal neerdalen in de betreffende bestemmingsplannen. Overigens zullen de eerste bestemmingsplannen (Binnenstad-Oost en Hortusbuurt-Noorderplantsoen) medio 2012 al in procedure worden gebracht.

Ad 3 Betrokken burgers

De commissie beveelt aan om burgers te betrekken bij het formuleren van welstandsbeleid. Dit thema sluit aan bij ons collegeprogramma "Betrokken stad". Wij willen burgers (beter) betrekken bij beleidsvorming. Dat geldt ook voor het welstandsbeleid. Wij zullen dit doen in het kader van het opstellen van de Nota Ruimtelijke Kwaliteit die naar verwachting voor de zomer wordt behandeld in de raad(scommissie). Overigens is dit thema niet nieuw: de huidige welstandsnota heeft alle gebruikelijke inspraakprocedures doorlopen. De procedure voor aanpassing van de welstandsnota voor nieuwe ontwikkelingen loopt gelijk op met de bestemmingsplan- of omgevingsvergunningsprocedure. Wij waken voor al te veel optimisme. Wij willen geen valse verwachtingen wekken naar burgers. Het moet niet zo zijn dat bewoners via Welstand bij hen (al dan niet terecht) onwelgevallig ervaren zaken als algemeen

ongewenst betitelen en tegenhouden, terwijl de aanvraag gewoon past binnen de vastgestelde gemeentelijke beleidslijnen en regelgeving.

Ad 4 De monumentencommissie komt naar u toe

In thema 4 geeft de commissie aan hoe zij klantgericht te werk gaat. Dit houdt in dat de kleine commissie de mogelijkheid biedt om ter plaatse te adviseren over een aanvraag. Dit bezoek heeft een informatief doel. Over de status van dit bezoek wordt vooraf door de commissie een duidelijke brief opgesteld. Begin 2012 zullen wij deze werkwijze evalueren en wordt bekeken of deze werkwijze nog binnen de afgesproken bevoegdheden en beschikbare (financiële en ondersteunende) mogelijkheden past.. Daarna zullen wij nieuwe werkafspraken maken tussen het Loket Bouwen en Wonen, de monumentenadviseurs van de afdeling Stadsontwerp en de kleine monumentencommissie. Wij merken dat onze ambities op het gebied van een klantgerichte dienstverlening niet altijd passen binnen de (juridisch) beschikbare tijd voor afhandeling van adviezen. De werkwijze van de commissie zorgt in dit verband voor nog meer krapte in het proces. Daarbij komt dat per 1 januari 2012 de Wabo wijzigt en een nog groter deel dan nu van de monumentenaanvragen valt onder de 'reguliere procedure', hetgeen inhoudt dat de totale beslistermijn (van ontvankelijkheid tot beschikking) van het college slechts 8 weken bedraagt.

Tot slot merken wij op dat het Rijk, bij monde van de minister van Binnenlandse Zaken, een welstandsadvisering niet langer verplicht stelt. De wetgeving wordt hierop aangepast. Wij hechten grote waarde aan een professionele onafhankelijke welstandscommissie. Wij zien hierin dan ook geen reden om de werkwijze binnen de gemeente Groningen aan te passen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Vier actuele thema's

1 Zicht op welstand

In deze 'digitale' maatschappij is via internet veel te vinden. Dat geldt echter niet altijd voor het thema welstand. In sommige gemeenten is de afgelopen jaren duidelijk vooruitgang geboekt en is de welstandsadvisering via het wereldwijde web aanmerkelijk toegankelijker gemaakt. Veel gemeenten, waaronder bijvoorbeeld Amsterdam (zie <http://welstandsnota.amsterdam.nl>), hebben het mogelijk gemaakt om op hun website informatie te krijgen over welstand. Door het invoeren van de postcode en/of het huisadres wordt duidelijk welk welstandsregime van toepassing is. Door vervolgens de aard van het voorgenomen bouwplan in te voeren, wordt zichtbaar welke criteria daar voor gelden. Een zeer toegankelijk en laagdrempelig systeem.

Ook de Federatie Welstand heeft de mogelijkheden van het internet ontdekt en het project WelstandTransparant opgestart. De Federatie benoemt de volgende voordelen: het welstandsbeleid wordt effectiever en efficiënter, het maakt een betere koppeling met de Omgevingsvergunning mogelijk en alle informatie wordt vanuit één bron actueel gehouden.

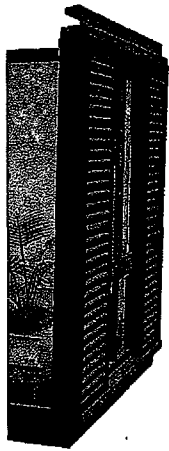
De vindbaarheid van welstandsinformatie op de website van de gemeente Groningen is aan de matige kant. Het invoeren van de zoekterm 'welstand' levert weinig op en pas met gerichte zoektermen ('welstandsnota') is meer te vinden. De klantgerichtheid kan nog duidelijk worden verbeterd. Dit draagt er in de mening van welstandscommissie aan bij dat welstand te vaak als een 'zwarte doos' wordt ervaren, waarvan de uitkomst ongewis is. De criteria voor dakkapellen, gevelreclame en dergelijke zijn echter helder geformuleerd en vastgesteld door de gemeenteraad. De vindbaarheid van deze informatie door de burger houdt te wensen over, hoewel dit met de nieuwe website van de gemeente wel is verbeterd.

De commissie beveelt daarom aan om de mogelijkheden van een transparante welstand via het internet nader te onderzoeken. De ontwikkelingen op dit vlak (zeker technisch) gaan heel snel: zo is het bijvoorbeeld via Google Earth al mogelijk om een schetsontwerp voor een bepaalde locatie driedimensionaal in te monteren. Het is een goede zaak om daar kennis van te nemen en te onderzoeken of de gemeente Groningen hier haar voordeel mee kan doen.

Overigens is de gemeente op het gebied van monumenten wel ver: via de website <http://fleximap.groningen.nl/gnmaps/monumenten/> zijn alle monumenten digitaal inzichtelijk gemaakt.

2 Micro jongerenhuisvesting

Een tweede thema dat met zichtbaarheid te maken heeft – of eerder onzichtbaarheid –

is het aantal bouwaanvragen dat wordt ingediend voor jongerenhuisvesting. En dan niet de projecten zoals die bijvoorbeeld bij het CiBoGa-terrein worden gerealiseerd, maar de kleinere projecten die voornamelijk in bestaande binnenterreinen of op binnenterreinen van gesloten bouwblokken in de oude delen van de stad worden gebouwd. De commissie signaleert deze ontwikkeling al langer, maar heeft het afgelopen jaar alleen al van de twee grootste bouwtechnische tekenbureaus die in de stad actief zijn maar liefst 52 plannen in deze categorie behandeld. Gezamenlijk gaat het om een toevoeging van een kleine 1.000 wooneenheden.

Aan de ene kant is het begrijpelijk dat ontwikkelaars van jongerenhuisvesting inspeelen op de vraag naar wonen op plekken in de stad, die van zichzelf al de nodige sfeer hebben. De vrij liberale bestemmingsplannen van de gemeente maken deze bouwinitiatieven ook mogelijk. En ze dragen in zekere zin bij aan het gemeentelijk streven naar de 'intense stad', oftewel het zorgvuldig benutten van de schaarse ruimte. De vraag is echter, zo stelt de commissie, of de stad op termijn ook echt met al deze ontwikkelingen is gebaat. Wie de kaart met de 52 plannen bekijkt (zie pag. 6), ziet dat er bijvoorbeeld ook ontwikkelingen binnen het beschermd stadsgezicht plaatsvinden. Op zijn minst zou het goed zijn om hierover als gemeente na te denken en een visie te ontwikkelen.

9

3 Betrokken burgers

In onze eerste aanbeveling gaven we aan dat het bestaande welstandsbeleid beter toegankelijk kan worden gemaakt. Wie nog een stap verder gaat – en de commissie is daar voorstander van – kan zich voorstellen dat burgers van de stad Groningen ook bij het formuleren van het welstandsbeleid worden betrokken. Hier geldt tevens dat allerlei nieuwe media ingezet kunnen worden om de dialoog met 'Stad' aan te gaan. Een goed voorbeeld is de Smaaktest Woonomgeving die onlangs in de gemeente Haarlem is georganiseerd en een vervolg krijgt in diverse andere gemeenten (zie www.smaaktesthaarlem.nl). Op deze manier is het mogelijk om te achterhalen wat burgers wel en niet waardevol vinden. Hier kan in de ontwikkeling van het welstandsbeleid rekening mee worden gehouden. Wellicht ontstaan er duidelijke verschillen tussen wijken. Een dergelijke aanpak zal het welstandsbeleid bovendien een groter draagvlak geven.

4 De monumentencommissie komt naar u toe

De monumentencommissie van de gemeente Groningen is de afgelopen tijd nadrukkelijk in beweging. Zo is met ingang van juni 2010 de Kleine Commissie Monumenten (KCM) ingevoerd, die zoveel mogelijk monumentaanvragen onder mandaat van de grote commissie beoordeelt. De complexe en belangrijke plannen worden ook aan de Grote (Monumenten)Commissie voorgelegd. De KCM bestaat uit twee leden en wordt bijgestaan door de secretarissen. De invoering van de KCM hangt voor een belangrijk deel samen met een inperking van de adviestaak van de RCE (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed). Deze taak is grotendeels nu op lokaal niveau neergelegd. Dat heeft procesmatige voordelen: lijnen worden korter, de lokale betrokkenheid neemt toe en

aanvragen kunnen sneller worden behandeld. Maar ook inhoudelijk zijn er voordelen: door de inzet van twee leden in de commissie kan deze dieper in de plannen duiken.

Ook bij de Kleine Commissie Monumenten spelen zichtbaarheid en toegankelijkheid een belangrijke rol. Het gaat bij monumenten overwegend om niet-professionele aanvragers en het is zaak hen in een vroeg stadium goed te informeren. Voor aanvragers is de mogelijkheid ontwikkeld om een afspraak 'op locatie' met de KCM te maken. Dit bezoek heeft een informatief doel en helpt om de (toekomstige) bouwactiviteit op een later tijdstip deugdelijk te kunnen beoordelen. Over de status van dit bezoek is een duidelijke brief opgesteld, die vooraf aan de planindieners wordt gestuurd.

